

IZHAJA VSAK DAN

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmi, št. 5. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 nvč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno napisane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Polnohranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Mir med Bolgarsko in Turčijo sklenjen

Nove homatije v Albaniji. — Essad paša proti albanski vladi.

DUNAJ 18. (Izv.) Oficijalna poročila iz Carigrada zatrjujejo, da je že dosežen med Turčijo in Bolgarsko popoln sporazum. Definitivni mir bo najbrže podpisan v soboto.

Pri pogojanjih s Turčijo je Bolgarska popolnoma podlegla. Turčija ji vzame skoro vso vzhodno Tracijo. Bolgarska izgublja ne samo Drinopolje in Lozengrad, temveč tudi jako važno mesto Dimotika in sedaj se obstoječo železniško zvezo z bolgarskim pristaniščem Dedeağaçem ob Egejskem morju. Bolgarskim delegatom, ki so bili brez orožja na Porti, ni preostajalo drugega, kakor da so sprejeli vse turške zahteve.

Po podpisu pogodbe pride Bolgarska na najnižjo stopnjo svojega pontžanja. Za te svoje neuspehe se ima zahvaliti zgrešenim taktikam bolgarskih diplomatov in prevelikemu zaupanju v objube oficijalne in oficijozne dunajske javnosti. Sicer je upati, da bolgarski narod, ki je čil in poln moči, kmalu okrevi in poznavalc razmer, ki so preprečali, da Turčija s to svojo zmago ni rešila svojega življenja, že prorokujejo, da postane tragično vprašanje že v par letih zopet aktualno. Z enega vidika pomenijo sedanji dogodki še nekako korist. Bolgarska bo vsled diplomatskega poraza v boju s Turčijo pričela obračati vse svoje sile na vzhod in tako se bo politični in narodni razvoj v Macedoniji razvijal lahko manj moteno.

CARIGRAD 18. (Kor.) Včerajšnje posvetovanje turških in bolgarskih delegatov je trajalo tri ure in je bilo vprašanje določitve nove meje po polnoma rešeno. Dimotika ostane v turških rokah. Sprejeto je bilo v principu tudi narodnostno vprašanje. Prihodnja seja se bo vršila danes.

CARIGRAD 18. (Kor.) Včerajšnja seja je bila izredno zanimiva in so pričakovani rezultate z veliko napetostjo. Tekom posvetovanja je prvi turški delegat zapustil dvorano in se podal k velikemu vezirju, kjer so bili zbrani ministri. Kakor se zatrjuje, je šlo pri tej priliki za vprašanje, če je mogoče v vprašanju Dimotike kaj popustiti na korist Bolgarske. Zdi se, da je izzet paša odklonil vsako popuščanje, kajti seja je bila po povratku Talaat beja jako kratka. Ko so bolgarski delegati odhajali iz dvorane, so sporočili časnikarjem, da ostane Dimotika pod Turčijo.

CARIGRAD 18. (Kor.) O včerajšnji seji turških in bolgarskih delegatov je bil izdan sledeči uradni komunike:

Mejno vprašanje je definitivno rešeno. Meja se prične pri izlivu reke Marice in se konča pri izlivu Rezvaje, severno od Iniaše, tako da pridejo Drinopolje, Lozengrad in Dimotika pod Turčijo, Maško Trnovo, Svilen in Ortakej pa pod Bolgarsko. Glede narodnostnega vprašanja je prišlo v temelju do sporazuma.

Albanske homatije.

DUNAJ 18. (Izv.) V oficijoznih dunajskih krogih so napravile zadnje vesti, ki so prišle iz Albanije, jako neprijeten vtisk.

PODLISTEK.

Prisega.

Spisal OCTAVE FEUILLET.

Poveljnik de Frimuse ni mogel biti v dvomu niti za trenotek, kaj je pomenjal ton, smisel teh besed. Za hip je bil nem valed razburjenja, potem je rekel: „Gospa markiza, čast mi je, razumeti vas, da me obdolžujete, da pod krivim videzem prijateljstva spekuliram na vašo roko, ali prav za prav: na vaš denar. Moj odgovor je lahek: Če je kje na svetu moč, ki mu je misel, da bi vas snubil, prepovedana, sem to jaz. Takoj izveste, zakaj. Moj namen, ki ga boste takoj razumeli, je bil, da bi se oddolžal s tem sporočilom do tistega dne, ko zavladala med nama popolno zaupanje, iskreno prijateljstvo — sedaj pa vidim, da tak dan ne pride nikoli, in zato vas prošim sedaj, da me poslušate. Doslej vam nisem še povedal vsega, kar mi je naložil vaš umirajoči soprog: preostaja mi še, da vam sporočim njegovo zadnjo voljo, njegovo posebno prošnjo: v tem ustnem testamentu vas prosi on, ki vas je tako vroče, tako strastno ljubil, ki vam je podal toliko

Po teh vestih so se pričele razvijati v Albaniji nove homatije. Dosedanji notranji ministri provizorične valonske vlade, Essad paša, se je namreč s svojimi kolegi spril in odpotoval v Drač. Essad paša grozi, da se stavi novo vlado in si uredi svoje gospodarstvo. Zahteva tudi, da se provizorična vlada preseli iz Valone v Drač in da rekonstruira dosedanje ministarstvo. Svojo akcijo proti sedanjim provizoričnim valonski vladi je pričel Essad paša s tem, da je zaplenil v Draču državno albansko blagajno in da je zagrozil, da si ustanovi svoj albanski dnevnik. Essad paša je v zvezi s plemeniti v severni Albaniji, ki so istotako ostri nasprotniki sedanje vlade oziroma vlade Izmail Kemal beja.

Essad paša zastopa radikalno muslimansko smer, ki se odločno protivi nadvladi katoliškega elementa. Pridobil je zase tudi že župana v Draču, višjega sodnika in pravoslavnega metropolita.

VALONA 18. (Kor.) V vladnih krogih se govori, da je Essad paša zaplenil v Draču veliko svoto državnega denarja.

VALONA 18. (Kor.) V pogovoru z zastopnikom c. kr. brz. kor. urada je predsednik provizorične albanske vlade, Izmail Kemal bej, izjavil o separatističnem postopanju Essad paše, katerega akcija je naprejena proti sedanjim vladnim, sledeče: „Essad paša je v svesti nevarnega položaja, v katerem se nahaja Albanija, povzročil novo krizo. Essad paša zahteva radi malih diferenc v okraju Drač, takojšnjo premostitev sedeža vlade v Drač in rekonstrukcijo kabineta. Nam je vseeno, komu je izročeno vladstvo usode dežele, samo da se varujejo interesi Albanije. Naše sromiljenje je, da varujemo one male pravice, katere je priznala londonska konferenca Albaniji. Žalibog je treba konstatirati žalostno kriza okolčin. Ko se je po prisrčnem prizadevanju Avstrije, katero je podpirala Italija, dosegla zmaga v skadarskem vprašanju, v tem trenutku je Essad paša predal mesto črnogorcem. Sedaj so prišli nad našo deželo zopet težki dnevi, ker se bliža odločitev na južni meji, katero hoče naš južni sosed pomakniti kolikor mogoče proti severu. Postopanje Essad paše je tembolj obžalovanja vredno, ker je oficijalno še vedno član sedanje vlade. Upajmo, da bo minila sedanja težka kriza brez slabih posledic za našo deželo.“

VALONA 18. (Kor.) Essad paša je kljub temu, da je član provizorične vlade, pričel akcijo proti sedanjim vladim. Vladi dobiva (?) iz vseh strani dežele brzoljavke, v katerih prebivalstvo obsoja postopanje Essad paše, izraža solidarnost z vlado in jo zagotavlja, da hoče braniti deželo pred vsakim zunanjim in notranjim sovražnikom.

Gradnja srbske železnice v Drač.

DUNAJ 18. (Izv.) Iz Beograda se poroča, da je srbska vlada že končala vse predpriprave in izvršila vse načrte, da prične takoj, kakor hitro ugasne kolera v Macedoniji, graditi železniško progo na Jadransko morje, do katere ima po sklepu londonske poslaniške reunije pravico.

dokazov o svoji ljubezni, vas prosi, vas roti, tako milo, tako slovesno, kakor more le umirajoči, da, ukazuje vam, da ne omdelujete njegovega spomina z drugo močjo.

Lahan vsklik je ubegnul izmed ustnice mlade vdove.

„Dovolite mi, da dovršim“, je nadaljeval Maurice. „Tudi če bi zahtevali, ne bi vam mogel povedati, v kako bolestinah, da strašnih izrazih je vaš soprog izrekel svoje bojazni, svoj strah, svoje prošnje — kajti ni prišlo v oni žalostni noči iz njegovih ust, da ne bi bila z bronastimi pismeni začrtana v mojem spominu, da mi še sedaj zveni v ušesu — — — odvezite me, odvezite od teh strašnih podrobnosti in čujte le njegove zadnje besede: „Povej jej, da, če kdaj postane žena koja družega, se dvignem iz groba, da se jej pojavim in da jo bom prekinjal“. In potem, še v zadnjem hropenju, je dostavil: „Prisegi mi, Maurice, da jej to poveš!“ Prisegel sem. „Pri tvoji časti?“ — „Pri moji časti!“ — In sedaj, gospa markiza, veste vse!“

Obstala je, da ga je poslušala. Njenega obraza ni bilo več razločevati, kajti tema je postala popolna; ne nekaj mesečnih žarkov je prodiralo skozi zeleno streho, se raztezalo po belem gramozu poti in razsvetlje-

Minister Plamenac o prekinjenju srbsko-črnogorskih pogajanj.

PARIZ 18. (Kor.) „Agence de Balcan“ poroča s Cetinja: Zunanji minister Plamenac je izjavil, da so bila srbsko-črnogorska pogajanja prekinjena edleto radi obojestranske utrujenosti. Mejno vprašanje se bo rešilo mirnim potom in brez razsodišča. Črnogorci so storila vse, da pride do ugodne rešitve za obojestranske interese.

Ustanovitev velike balkanske banke.

BUKAREŠT 18. (Izv.) V nedeljo se je vršilo tu zborovanje finančnih in političnih krogov, na katerem se je razpravljalo o načrtu velike balkanske banke v Bukarešti, ki naj bi imela svoje podružnice v Novi Srbiji, na Grškem in v Albaniji.

Revizija trgovinske pogodbe s Srbijo.

DUNAJ 18. (Izv.) Dunajski listi poročajo, da se prične v kratkem oficijalna pogajanja med Avstrijo in Srbijo glede preureditve trgovinskih odnosov. Kakor smo izvedeli iz zanesljivih virov, so te vesti za enkrat še preuranjene. Če pride do pogajanj, se zgodi to najprej šele meseca novembra.

Dogodki na Daljnem Vztoku.

Kapitulacija Kitajske pred Japonsko.

PETROGRAD 18. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo iz Petrograda, da se je Kitajska popolnoma podvrgla Japonski. Kitajska vlada je izjavila, da je pripravljena prositi Japonsko formalno odpuščanja, odsloviti generala Causima, ki je povzročil zbrane izgube in poboje v Nankingu, priznati rodbinam ubitih Japoncev primerno odškodnino in strogo kaznovati krivce. Vendar pa se v ruskih krogih zatrjuje, da japonsko-kitajski spor s tem nikakor še ni končan. Protijaponsko gibanje se zlasti na južnem Kitajskem vedno bolj razširja. Na več krajih je prišlo že do velikih demonstracij in izgrediv proti Japoncem.

Sklicanje delegacij.

BUDIMPEŠTA 18. (Izv.) Ogrski ministri predsednik, grof Tisza, pride tekom prihodnjega tedna na Dunaj, da se udeleži skupne konference, ki določi trmin za sklicanje delegacij. Delegacijsko zasedanje, ki se prične meseca oktobra, pa bo le kratko in se bodo delegacije omejile v bistvu le na sprejem 6 mesečnega proračunskega provizorija; glavna seja se bo vršila najbrže šele meseca januarja prihodnjega leta.

Zagonetna smrt princezinje Sofije Weimarske.

HEIDELBERG 18. (Izv.) Tu je umrla danes nenadne smrti 25letna princezinja Sofija Sachsen-Weimar. Sicer se poroča, da jo je zadel mrtvoud, a istočasno se vzdržujejo vesti, da se je zastrupila. Imela je namreč ljubavno razmerje s sinom berlinskega bankirja Bleichröderja, a starši so nasprotovali tej poroki. Princezinja se je radi tega izobupa zastrupila.

Veliko štrajkovno gibanje na Angliškem.

LONDON 18. (Izv.) Štrajkovno gibanje na Angliškem se vedno bolj razširja. V provincah stanka že okoli 70.000 delavcev. V Dublenu je prišlo do krvavih spopadov s policijo in žandarmerijo. Za uccoj ponoči pričakujejo v Londonu izbruh stavke kondukterjev in kočijažev omnibuških podjetij,

valo kameneno klop, ki je stala na poti. Na to klop sta sedla in sedaj je mogel videti, kako blede je bila; zdelo se mu je celo, kakor da bi omahovala, predno je sedla. Potem je nagnila glavo v roki in čul je, da joče.“

„Zelite-li, da se oddaljim?“ je vprašal.

Pomajala je z glavo zanikovala, a on je obstal pred njo nepremično nekoliko časa. In slednjik, ko je mogla zopet govoriti, mu je zaklicala nežno: „Gospod Frimuse!“

Približal se jej je neodločno in ponudil mu je roko. „Prosim oproščanja!“ je rekla.

Sprejel je roko, ki mu jo je nudila, in jo stisnil rahlo.

Vstala je. „Ste-li tako dobri, da mi ponudite svojo roko?“ je rekla, „ni mi dobro.“

„Dal jej je roko in odšla sta proti gradu, kjer je bilo nekaj oken razsvetljenih. V cvetličnem parterju pred gradom je bil vodomet; nagnila se je k tekoči vodi, zmocila svoj robec in si umila obraz in oči.“

„Ne bi hotela, da bi oni tam notri videli, da sem jokala“, je rekla. Oprijela se je zopet njegove roke in je šla počasi,

katerim se pridružijo tudi uslužbenci podzemskih železnic in ulnja transportnih delavcev. Če se ta stavba v resnici izvede v vsem svojem obsegu, postane položaj za London lahko katastrofalen.

Rusko avstrijsko zblizanje.

PETROGRAD 18. (Izv.) Na izvajanje avstrijskega časopisa o zblizanju Avstrije in Rusije, odgovarja „Novoje Vremja“: Kakor se zatrjuje v tukajšnjih merodajnih krogih, tudi na ruski strani nimajo nikesar proti zblizanju z Avstrijo. To tendenco karakterizira tudi sprememba v ruskem poslanstvu na Dunaju.

Zahtevamo šoli

Dan na dan piše „Edinost“ o krivicah, ki smo jih deležni Slovenci. Posebno zatrjuje nas Tržačane občinske in državne oblasti. Debela knjiga bi že bila, ko bi zbrali vse članke, ki so jih pisali slovenski listi o teh krivicah. Privandani renjiki in Nemci imajo, česar želijo, samo domačin Slovenec je zatiran. Mnogo jih je in velike so krivice, ki jih trpimo, a največje, najbolj škandalozna izmed vseh je ona, ki jo trpimo v šolskem oziru. Šolska miselnost tržaških Slovencev je največji škandal, kar se jih more dogajati v civilizirani srednjeevropski državi. To, kar trpimo tržaški in okoljanski Slovenci v šolskem oziru, presega vse meje. Te dni je začela zatirana slovenska mladina zopet polagati svoje zdravje, življenje, svoja telesa in svoje nedolžne duše na žrtvenik tistim, katerih sveta dolžnost je, da bi to mladino negovali in čuvali, a jo v svoji krutosti zatirajo, zasmejujejo in tirajo v raznarodovalnice in mučnice. In ta mladina naj bi jlm bila kedaj še udana, hvaležna? Predvčerajšnjim se je v Sv. Jakobu vila dolga, dolga vrsta slovenske mladine po tržaških ulicah iz cerkve v šolo, ki jo mora vzdrževati z lastnimi žulji slovensko trpeče ljudstvo, medtem, ko imajo v istem delu mesta Italijani palače in kjer naši mestni očetje zidajo nove palače za svoje šole in to tudi z našim denarjem! Po Acquedotto se je vrsta skoraj tisoč otrok — Ciril-Metodovih učencev — pomikala mimo italijanskih šolskih palač, zidanih tu z našim denarjem, v zaduhle, nizke, nezdrave, vse prej nego šolske prostore slovenske šole. Po sto in še več otrok se gnete tu v prenapolnjene razrede, proseči omike, izobrazbe, ki jih drugje ponujajo, vsiljujejo Albancem, Turkom in Crncem. Stotine otrok, ki bi se radi izobraževali v srednjih šolah, prosti izobrazbe v oni naši pripravnici za srednje šole. Pri vseh drugih narodih je pot iz ljudske šole v srednjo šolo direktna, le slovenskemu otroku je treba prej edinozveščavne tevtovščine, ki mu jo ubijajo v tej šoli v glavo skozi dve leti.

V vsi tržaški okolici, okolici največjega pomorskega pristanišča naše države, ni rti ene osemrazrednice. Je v okolici krajev brez šole: na čast in slavo mestnim očetom, ki odločajo o usodi te okolice! So to člani liberalne stranke, sinovi kulturnega italijanskega naroda! Takega liberalizma, take kulture bi še pes ne obližal. Oprostite, g. urednik, izrazu, a kdor čuti nad seboj bič te kizkulture od rojstva tja gor v moška leta, kakor ga to čuti pisec teh vrstic, ne more pisati drugače, ne more drugače, nego da z gnjevom v srcu, misli na to afrikansko bruturo Dantejevih potomcev in — sramotilcev!

leno. „Res ne vem“, je nadaljevala, čemu sem jokala prav za prav, kajti že dolgo se nisem čutila tako srečno, kakor sem sedaj.“

„Srečna?“ je vprašal Maurice začuden.

„Da, srečna, jako srečna, da je kdo, ki mu morem odslej verjeti, popolnoma zaupati, da se morem z zaupanjem oprati na roko prijatelja — kajti vi ste mi prijatelj, kaj ne?“

Notri v teh starih vrtovih, v tej krasni noči, obžarjeni po srebrni luči, ki je padala z neba na bele mramornate statue, na čvetoče, dehteče grede, so zvezele te nežne besede še nežneje, glas še magičneje. Maurice je občutil v isti čas na svoji strani, v svojem srcu, trpel kontakt s to mlado lepo ženo, je občutil, da je silno gajljena; pretreslo ga je in zmedlo. Le jecljati je mogel besedo zahvale.

Odgovorila je, lahko stisnila njegovo roko; potem je šla dalje molčeč. Ko sta dospela do stopnic, ki so vodile v grad, obstala je naenkrat, obstavljala se, potem je potegnila svojo roko iz njegove in je rekla: „Pojdva notri!“

Sledil je v salon, ki so mu velika okenska vrata vodila na teraso.

(Dalje).

In oni drugi? S par učitelji, ki nam jih je dala vlada, mislijo, da so že storili svojo dolžnost. Je še na tisoče slovenske mladine, ki proš izobrazbe, na tisoče je še slovenskih otrok, ki nimajo lastnih šol, ampak se potujejo v in množe vrste najfanatičnejših irredentarjev, med tem, ko občina in država tujim državljanom, bivajočim v Trstu, nudita popolno izobrazbo od najnižje ljudske šole tja gori do visokih šol. Tujcu, ki hodi na vojaške vaje v Italijo, ki pošilja čez lužo ali čez Alpe zaslužke v svojo domovino, tujcu, ki hodi braniti, delati za domovino v Tripolisu, dajete šol v izobilju; domačinu, ki od davna plačuje davke in vam je skozi stoletja branil ognjišče pred sovražniki: za tega imate kamen, ali kvečjemu kakega Cuvaja! To je vaša politika, o gospodje avstrijski državnik, s katero si hočete vstati naše prijateljstvo, našo udanost!

Živimo v dobi prosvete, napredka; hočemo napredovati, hočemo pravice, hočemo predvsem — prosveto! Dajte nam šol! Zahtevamo samo to, kar nam gre. V mestu in po okolici hočemo ljudskih in meščanskih šol; dajte nam strokovnih šol, dajte nam čim prej srednjo šolo za tisoče naših otrok, ki že sedaj polnijo naše ljudske šole! Dajte nam to, kar nam gre po vseh zakonih! Če imamo dolžnosti, dajte nam tudi pravice! Usmilite se mladine naše, ki trpi, ki nima tega, kar imajo drugi srečnejši v izobilju! Usmilite se te naše mladine, ki si jo lahko pridobite, ki vas bo branila, kakor so delali to njeni očetje! Ne odvracajte otrok svojih zvestih državljanov od sebe, sicer vas bodo — sovražili! Dajte šol njim, ki so vas prosili, ki jih zahtevajo in jih bodo zahtevali od dne do dne odločnejše! Hočemo šol!

Et meminisse juvabit!

„Piccolo“ je v torek, dne 16. t. m., napadel tržaškega škofa mons. dr. Karlina, češ da se je ob priliki nekega svojega poseta pri svojem starem tovarišu, senjskem škofu mons. Vučiču izrazil, da je bil in j-tudi sedaj njegov stalni in svetli ideal popolno združenje Hrvatov in Slovencev in njihov narodni razvoj in da je storil slovensko obljubo, da bo temu svojemu življenjskemu idealu posvečal vedno in vselej svoje delovanje kot slovenski škof.

Ne vemo, ali je resničen ta izrek škofa mons. dr. Karlina, ali ne; resnica pa je, da je popolno združenje Hrvatov in Slovencev in njihov narodni razvoj najvišji narodni ideal vsakega poštenega Slovenca in Hrvata, kakor je sploh ideal vsakega poštenega človeka na svetu, kar je dostavil „Piccolo“ svojemu napadu na škofa mons. dr. Karlina, kateremu očita na podlagi onega, sicer nedokazanega izreka — pristranost, sklicujoč se na to, češ da je večina vernikov tržaško-koprške škofije — italijanske narodnosti. Ne zdi se nam vredno, da bi posebej zavračali to očividno „Piccolovo“ laž, temveč nam je le na tem, da očitno pohvalimo enkrat „Piccolo“ zaradi njegovega vse hvale vrednega dostavka k vsemu napadu, in to tembolj, ker imamo tako redkokdaj priliklo, da ga moramo pohvaliti. „Piccolo“ namreč pravi:

„Tisti, ki zavzema javno mesto v deželi, pa naj je to tudi cerkveno, ne more odkrito podajati pristranskih izjav, ki imajo kot neizogibno nasprotje izključitev dela prebivalstva od enakega varstva in enake pravice; če pa jih je podal v nepojmljivi neprevidezosti, jih ne more vzdrževati!“

Kdo bi ne hvalil „Piccola“ zaradi teh lepih, preresničnih, naravnost idealnih besed; saj bi vendar te besede morale biti napisane ne samo nad vsakim javnim mestom, temveč v srcu in duši vsakogar, ki zavzema kako javno mesto, posebno pa še v srcu in duši onih, ki zavzemajo visoka, vplivna, odgovorna javna mesta.

Prav posebno bi priporočali „Piccolo“ samemu kot glasniku takolimenovane italijanske javnosti, naj bi dal tiskati te besede v lajdarskih črkah in jih dal obesiti potem vsakemu svojem uredniku in dopisniku posebej pred oči, da bi se jih spominjali in jih upoštevali tedaj, ko bi hoteli zopet izključevati 60.000 tržaških Slovencev, torej precejšen del tržaškega prebivalstva, od vseh državljanov in občinskih pravic v Trstu.

Nadalje bi priporočali „Piccolo“, naj bi dal prevleči vse prostore na mestnem magistratu s temi besedami, prav posebno pa mestno zbornico, in naj bi prav toplotno priporočil gospodu županu in vsem gospodom laško-liberalnim mestnim svetovalcem, naj ne podajajo pristranskih izjav, ki imajo kot neizogibno nasprotje izključitev dela prebivalstva od enakega varstva in enake pravice! Da, še več lahko stori „Piccolo“. Pouči naj gospoda župana in mestne svetovalce laško-liberalne stranke, da ni dovolj, da se vzdržujejo iz takih pristranskih izjav, temveč da naj se vzdržujejo pred vsemi pristranskimi dejanji, ki imajo kot neizogibno nasprotje izključitev dela prebivalstva od enakega varstva in enake pravice! Tako naj n. pr. ne zapravljajo občinskega imetja za luk-

suriozne italijanske šole, ko za najmanj 3000 slovenskih otrok v mestu nočejo dati niti ene slovenske šole. Pouči naj bi „Piccolo“ gospoda župana in mestne svetovalce laško-liberalne stranke, naj ne izključujejo tisočev in tisočev brezposelnih domačinov od služba in kruha, ko je vendar najmanj 5000 renjnikov zaposlenih v tržaški občinski službi! itd. itd.

Mislimo, da nam ne bo treba čakati dolgo, ko nam „Piccolo“ da priliklo, da ga spomnilo njegovih lastnih lepih besedi o nepristranosti, saj bi drugače vendar „Piccolo“ ne bil več „Piccolo“ in bi se njegova brezprimerna nesramnost, s katero se je predznil priti na dan z onimi besedami, izpremenila v čednost, ki pa je pri „Piccolo“ popolnoma nemogoča, kajti „Piccolo“ ter resnica in pravičnost so polji, ki se izključujejo drug drugega.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima danes, v petek, ob 3 popoldne, v Slovenski čitalnici (in ne v pisarni dr. Slavika in dr. Gregorina) svojo sejo. Prosi se vse odbornike, njih namestnike in deželne poslance, da se seje zanesljivo udeležijo.

„Piccolovi“ — romani! Včerajšnji „Piccolo“ pripoveduje cel roman, v katerem pa je le malo zrnce resnice, a vse drugo je nesramno izmišljeno in zlagano. Pripoveduje namreč, da je bil pri kantiirju v veliki vojašnici, gospodu Štefanu Zaklanu, uslužbeni ki Gjuro Pribič iz Krbavice v Hrvaški, da je hkratu odpovedal službo, hoteč v Ameriko, da so ga policijski agenti našli v hospicu za izseljence pod Štednjem, da so našli pri njem raznega denarja, glede katerega ni mogel dokazati proveniencije, da je hotel odpotovati z dokumenti, ki niso glasili na njegovo ime, in da je bil radi tega aretiran.

Na vsej tej storiji je resnice — k.kor nam zatira g. Zaklan sam — le toliko, da je bil Pribič aretiran, toda ne iz vzrokov, ki jih naveda „Piccolo“, ampak zato, ker se je hotel odtegniti vojaški dolžnosti! Gospod Zaklan zatira, da je bil Pribič priden in pošten služabnik, da ni zakrivil nikdar nikake nepravilnosti in da se je — v njegovi, Zaklanovi družbi — sam predstavil policijski oblasti z vprašanjem, ali more z onimi dokumenti potovati v Ameriko? A ker je bil še podvržen vojaški dolžnosti, so ga tako na policiji — in ne v hospicu, kakor pripoveduje „Piccolo“ — pridržali.

Kar se tiče denarja, ki so ga našli pri njem, izjavlja g. Zaklan, da je Pribič dobil 400 K od doma, a 107 K si je prihranil od zaslužka. G. Zaklan izjavlja končno decidirano, da njemu ni zmanjkalo ničesar, kar da je izjavil tudi na policiji.

Tudi na tem slučaju vidimo tisto infernalno metodo, ki se je poslužuje „Piccolo“ iz same požrešnosti. Mesto da bi bil zabeležil o gornjem slučaju le dejstva, ki jih je dobili od redarstvene oblasti (takor smo storili to mi), je napisal kar cel roman z vsemi možnimi podrobnostmi, ki utegnejo žgečkati živce njegovih čitateljev. Vpel je vmes g. Z. klana v zvezi z namigavanji, ki jih ta pošteni jak tu gori označuje za drzne laži in iz katerih morejo čitatelji sklepati, da je bil Pribič že pri Zaklanu — tat. Prenesel je tudi vse dejanje drugam, nego se je v resnici vršilo. Tako dela vedno in iz — kakor smo že naglašali — gole požrešnosti, da je bolj „interesanten“ in da s tem lovi čim več — kupovalcev. Nič mu ni sveto: ne prag družine, ne dobro ime drugih ljudi. Brez vsakega pomisleka podžga vse zle instinkte zanemarje e mase, da le more pri tem plamenu greti svoj lonček! Da je le kupčija, — za vse drugo dremle, „Piccolova“ — vest. In takim organom je poverjena javna vzgoja naših italijanskih sodrželancev! Zato pa je tudi tako, kakor je: da je ona masa, ki jej je „Piccolo“ edini mentor v vs. m. popolnoma zanemarjena, toliko glede moralne, kolikor tudi politične vzgoje. Le dvojnega jih uči „Piccolo“ s svojimi — romani: da sovražijo Slovence in bogate — „Piccola“!

Ali so smešni ti tržaški takozvani jugoslovanski vele- in malosodrug. Pred nekaterimi dnevi smo namreč odgovorili na neka „Lavoratorjeva“ izvajanja, v katerih se je zaletaval v dr. Rybářa zaradi nekega govora, ki ga dr. Rybář nikdar govoril ni, in smo ob tisti priliki nekoliko natančneje izpregovorili o politični moralni gospodov sodrugov, s katero se je tako prešerno bahal „Lavoratore“. Ker jim je tisti naš odgovor popolnoma zapri sapo, so začeli sedaj zopet v „Zarji“ peti svojo staro pesem, da smo slovenski narodnjaki zato jezni na socialiste, češ ker nam niso hvaležni za našo pomoč pri ožjih volitvah, in da smo jim mi zato odrekli politično moralno. Da, stara pesem: ko ni dokazov, je treba — lažiti! V istem svojem odgovoru (št. 254.) nismo namreč niti z besedico omenili, da bi bili sploh kedaj pričakovali kake hvaležnosti od socialnih demokratov, česar tudi v resnici nikdar nismo.

Toda glavna stvar, zaradi katere se je šla smešiti „Zarja“, vendar ni bilo dejstvo, da smo deli socialistično moralo na rešeto in da ni niti zrna ostalo na njem, ko smo

prereševali; ne, glavni povod za „Zarjino“ smešno jezo je bilo to, da nismo poročali, kako so prošlo nedeljo socialistični železničarji z dežjem blagoslovili svojo novo železničarsko zastavo po tržaških ulicah. Ista „Zarja“, ki pripoveduje, da so ti socialistični železničarji kazali na svoji veselici v „muzeju“ naš list kot „sredstvo za skisanje možganov“, se jezi, da „Edinost“ ne poroča o socialističnih prireditvah! Če se komu kisajo možgani, so pač to gospodje sodrugji sami. Če je „Edinost“ tako nevarna za možgane, zakaj jo vendar čitajo tako pridno in celo zahtevajo, naj poroča o njihovih prireditvah? Ali se ne boje, da bi se jim potem popolnoma skisale, ko že same po sebi — brez „Edinosti“ — tako zelo cikajo?!

Saj je moralo vendar biti „Zarjinemu“ poročevalcu samemu silno k'lo okrog možganov, ko je videl v onem nedeljskem izpredvu „preko 5000 oseb“. Mož je pač štel tudi dežnike za osebe. 5000 oseb zavzema v izpredvu, celo če korakajo strnjeno po vojaško, deljavo skoraj dveh kilometrov in je treba dobrih 20 minut, da pridejo mimo gledalca, če korakajo v hitrem koraku. Kdor je pa gledal nedeljski socialistični „izpredvu“, pa mora potrditi, da v petih minutah že ni bilo nikogar več na ulici, vkljub velikanski presledkom med posameznimi oddelki in vkljub počasnemu korakanju. „Zarjinemu“ poročevalcu se je torej 5000 oseb zelo, zelo skisalo.

Ker pa hoče „Zarja“ skovati iz teh „5000“ same „slovenske“ socialiste, o katerih baje „Edinost“ vedno laže, da jih ni, naj jej to sladko veselje nekoliko okisano z njenimi lastnimi besedami: „Zarja“ sama pravi, da so izpredvu „otvorili po večini železničarji — Slovenci“, torej „le otvorili“ in to šele „po večini“ železničarji — Slovenci, ostali torej niso bili niti Slovenci niti železničarji! In da je to popolnoma resnično, potrjuje „Zarja“, ko pravi, da so se „delavci drugih organizacij pridružili“ in da so bile pri izpredvu „lepo zastopane tudi ženske in mladeniške (seveda italijanske, ker slovenskih ni) organizacije“. Da Pittoni in Chiussi nista govorila „slovenskim“ sodrugom, ki ne znajo italijanski, je tudi umevno in sodruginja Gornikova je govorila tudi v imenu italijanskih delavk. Potemtakem je glorijsa „slovenskimi“ socialisti vendar zelo skisana.

„Zarja“ naj nam zato le verjame, da nimamo niti najmanjše vojle, da bi zaradi njenih skisanih zabavljic in še bolj skisanih prireditve takozvanih „slovenskih“ socialistov skakali iz kože. To prepuščamo njej, ki ima vendar tako prakso v tem „skakanju“, kar je dokazala s svojo smešno jezo, ker nismo poročali o rdeči nedeljski prireditvi. Obenem pa jej tudi izrekamo najpristnejšo zahvalo na priznanju, da se „Edinost“ vkljub svoji „poosebljeni duševni invalidnosti“ — „peča z visoko politiko na način, kakor bi v tje kaj razumela“; kajti kako daleč za „Edinostjo“ in kako duševno invalidna morata biti šele „Zarja“ in njen tržaški poročevalec, ki smatrate prezračevanje peterih rdečih zastav in nekaj sto socialistno-demokratskih dežnikov mimo tržaškega Narodnega doma, oziroma „Edinostnega“ nosu, za — visoko politiko, s katero naj bi se pečala „Edinost“.

Ujamo, da nam „Zarja“ in njen tržaški dopisnik kmalu zopet postrežeta s čim podobnim, da se zopet tako iz srca nasmejemo, kakor smo se sedaj. Zato pa: bog jim da zdravje in da se ne skisata do prihodnjic!

Cesar Dioklecijan, ki je bil eden najznamenitejših rimskih cesarjev in se ga spominjajo tudi hrvaška zgodovina, se je rodil v Dalmaciji, v Diokleciji (Dukliji). Oče mu je bil suženj, ali s svojo bistroumnostjo in lokavostjo se je Dioklecijan povzdignil do najvišje posvetne časti: po umorstvu cesarja Numerijana so ga proglasili njegovi volaki v Chalcedonu 17. septembra 284. po Kristu za cesarja. On je iz temelja rekonstruiral rimsko državno upravo, ločivši civilno upravo od vojaške in utemeljivši absolutno samovladje. Prestolnico je imel v Nikodemiji, in si obenem pridržal upravo nad vzhodnimi deželami rimskega cesarstva, dočim je zapadne s prestolnico Milanom izročil svojemu tovarišu Maksimilijanu. Oba vladarja sta se nazivala „Augusti“. Pod konec svojega vladanja je izdal ostre odredbe proti kristjanom in izvel strašna preganjanja, ob katerih je poginilo na tisoče kristjanov in ječah in moriščih. Ali ta preganjanja so je povspešila zmago krščanstva. Po dvajsetletnem vladanju (5. maja 305.) se je iz lastne volje odpovedal cesarski časti in se umaknil v svojo rojstno Dalmacijo, kjer si je poleg Solina sezidal veličastno palačo. Tu je živel in negoval svoje vrte do smrti. Umrl je leta 313. Notranji del današnjega mesta Splita je nastal od Dioklecijanove palače. Jupitrov hram je danes spljetska stolna cerkev.

Slovenskim starišem, ki so hoteli poslati svoje otroke k telovadbi k „Sokolu“, naznanjamo, da zaenkrat lokal v Trstu („Narodni dom“) vsled nevdržljivega slabih telovadnih prostorov, v katerih je opustil vso telovadbo, ne sprejema naraščaja. P. n. starši

so naprošeni, naj pošljejo svoje otroke k najbližjim drugim sokolskim društvom v Trstu.

V Albanijo. Včeraj jutraj se je odpeljal iz Trsta z Lloydovim parnikom „Baronom Gautschem“ 100 mož broječi oddelek 97. pešpolka, ki je namenjen v varstvo komisije, ki bo določevala severo-albansko mejo. Oddelku poveljuje nadporočnik Fran Mihlofer in Alfonz Martin. Izpred velike vojašnice, kjer je nagovoril odhajajoče vojake polkovni poveljnik, je oddelek z godbo na čelu odkorakal na pomol sv. Karla, kjer se je vkrcal na imenovani parnik. Potrebno tovarno živilo vkrcajo v Dubrovniku, odkoder se odpelje oddelek naravnost v Skader, kjer se snide z italijanskim oddelkom, broječim 100 mož „alpinov“. Koliko časa ostane naše vojaštvo v Albaniji, se še ne more reči.

Mestni svet tržaški. Svojnji občinski svet se je baval z vsemi onimi dopolnilnimi volitvami v razne komisije, katere doslej ni bilo možno izvršiti radi malomarnosti večine. Med drugim so bili izbrani v upravno komisijo za tramvaj od slovenske strani svet. dr. Slavik, za javno snago svet. Černigoj, za bolnišnice dr. Pertot, za plinaro svet. Miklavc in za vodovode svet. dr. Slavik.

Nato je bila prekinjena javna seja, ki se bo nadaljevala danes zvečer in prešlo se je k tajni seji. V tej le bilo imenovanih več učiteljev in profesorjev šolskih zavodov in novi ravnatelj mestne bolnišnice. Izmed treh konkurentov je bil imenovan samo z glasovi večine dr. Julij Ascoli, profesor na univerzi v Paviji, ki je sicer rojen v Trstu, a bil je še do pred kratkim italijanski podanik. Dosegel je avstrijsko državljanstvo s tem, da je vprašal za isto na Češkem, narkar mu je magistrat takoj priznal tržaško občanstvo.

Ob 10 zvečer je bila tajna seja zaključena.

Poglavje o slovenskih odpadnikih. Zaradi vest, priobčene v včerajšnji številki našega lista, se je oglasila v našem uredništvu sogrega Antona Zajca, peka v Kolonji, o katerem je bilo rečeno v omenjeni vesti, da je nahučil neko deklico z besedami: „Maledetti sciai, che furia che i ga“, in je izjavila v svojem imenu in imenu svojega sogrega, da je ona vest popolnoma neresnična, zlobno izmišljena. Rekla je, da niti njenemu sogregu niti njej ne prihaja na misel, da bi zatajevala svoj slovenski rod in slovenski jezik, kar vendar dokazujeta s tem, da sta oba člana podružnice C.M.D. za Kolonjo, da sta tudi darovala v denarjih za podružnico in za vsako podružnično veselico zastoj spekla razno pečivo in slaščice. To bi vendar ne storil človek, ki je „res vnet za kamorasko siranto“. Glede napisa pa je rekla, da se je njen sogreg, ko si je s pomočjo slovenskega denarnega zavoda zgradil svojo hišico, pač ravnal po zgledu ogromne večine slovenskih obrtnikov v Trstu in dal napraviti italijanski napis, ki pa, kakor pri drugih, tudi pri njem ni znak njegovega mišljenja. Sicer pa slovenski obrtnik, ki začenja v Trstu s pravnimi rokami, ne more odbijati od sebe občinstva druge narodnosti, ker bi drugače kmalu moral prenehati s svojo obrtjo. Ko se pa toliko opomore, je rekla Zajčeva sogrega, da se ni treba bati tega, pa prav rad napravi slovenski napis.

Tako je torej poglavje o „slovenskih odpadnikih“ v tem slučaju. Ali se ni torej morda ona „deklica, ki jej je okoli 14 let“, nekoliko — zlagala?

Popravljamo. V včerajšnjem izdanju sta se urinili dve neljubi pomoti. Na zaključku članka „Tudi na slovensko adreslo!“ naj se čita: „Samo naj gledajo rojaki, da ne položimo roko na gradbo take organizacije šele tedaj, ko bo — prepozno!“ (Besedica „ne“ je izostala).

V notici pod naslovom „Najvažnejšega ne govore“ naj se čita, „da so Nemci le gostje v Trstu“ (ne pa grofje!).

Slednjič opozarjamo, da je v članku „Sklep gospodinskega tečaja na slov. dež.“ kmetijski šol“ izostalo med imeni obiskovalci ime odličnjakinje Marije Legiša iz Mavhlin pri Devinu.

Iztirjevanje davkov od nestalnih nameščencev. — Po obstoječih zakonih je smeti v svrhu iztirjanja davkov in javnih davcev od nestalnih nameščencev (delavcev) sodno zarubiti polovico njihovih mezd. Sedaj pa je naložilo finančno ministrstvo tozadevnim podrejenim oblastim, naj se pri iztirjevanju direktnih davkov, postojajo in vojaških taks ne poslužujejo v polni meri tega eksekutivnega privilegija, marveč naj v svojih predlogih za rušenje že kar vnaprej tedenske odtreke, primerno individualnim razmeram eksekuta, omeje največ na 1/10 tedenske plače. V slučajih, vrednih posebnega obzira (številna družna, bolezn, jako malo tedensko plačilo) naj se ob gotovih predpostavah sploh ne uvaža eksekucija na mezde.

„Družbi sv. Cirila in Metoda“ je poslal g. profesor Iv. Maselj 10 K, s katerimi so pozdravili gostje gostilne na Vratih v Novem mestu glavno skupščino. Plemeniti rodoljub g. Benedikt Poniz, c. kr. vadniški učitelj v p. v Gorici, se je udeležil velike skupščine v Domžalah, pa ne prazen, prinesel je seboj zopet en obrambni kamen

in s tem postal že tretjič pokrovitelj CMD. — G. Šihova je nabrala na učiteljskem sestanku v gostilni pri Mraku za ganljivo zapeto „Staro omaro“ K 7-77.

Dobri prijatelj CM družbe je bil postal tri stare zobe pritrjene ob zlato obodu v dar. Priporočamo, naj se Družbi vpošilja stari umetni zobje, kateri komu preostajajo in prosimo gg. zobozdravnike, naj opozarjajo svoje pacijente na to, da Družba sprejema te vrste darove.

Pri g. Antonu Sivka nadučitelju v št. Jurju ob l. ž., so praznovali bivši součenci 29letnico zrelostnega izpita. Ob tej priliki se nabralo K 14-30 z geslom: „Dar v odporno silo Družbe Ciril-Metodove proti „Schulverelnu“ in „Legi Nazionale“.

Otroci so zdravi le todaj, ako se čutijo popolnoma zdrave. Kolikokrat se pušči otroke nevoljne, ne da bi se jih vprašalo po vzroku. Seje ko vidimo, da so popolnoma spremenjeni, da nimajo volje do igre in dela, spoznamo, da je temu kriva zapeka. V takih slučajih pa pomaga nežnemu bitju pol kozarica kisle vode „HUNYADI JANOS“ do zaželenega zdravja in veselja. Zraven njihovega veselja pa ni nič manjše veselje starih, ki se s tem čutijo razbremenjeni straha pred boleznijo v hiši.

Tržaška mala kronika.

Trst, 18. septembra

Nevaren človek. Z ozirom na to vest v včerajšnjem našem listu se je oglasil pri nas mizar Amadeo Chiopris in je izjavil, da ni res, da bi ga bila vdova Karolin Mužikova odpodila od sebe in da bi jej bil zato grozil celo z orožjem. Pripovedoval je, da je enajst let živel z Mužikovo, ki je babilica in ima po svojem možu tri otroke, in da je bil dober oče njenim trem in svojim trem otrokom. Pred dvema mesecema pa je šel od nje, ker se je na podlagi nekega pisma, ki ga je našel pri njej, prepričal, da mu je nezvesta. Grozil je ni nikdar in tudi je ni pretepal. Ko je bil vsled njene ovadbe poklican na policijo, je izpovedal, da je že dva meseca ni videl in da pač ne čuti nobene dolžnosti, da bi skrbel za njene otroke po pokojnem možu, da pa je vedno pripravljen skrbeti za svoje, kakor določi so dišče. Ko je bil vsled ovadbe Mužikove aretiran in prišel potem pred kazenskega sodnika, ga je sodnik popolnoma oprostil. Sedaj vložil proti Mužikovi tožbo zaradi obrekovanja.

Smrtna nesreča. Malo šestletno Anico Kobalovo je poslala mama po kruh. Puncčka je prišla na ulico — Kobalovi stanujejo v ulici Scallinata št. 2 — in nesreča je hotela, da se je spoteknila in padla pod neki mimo vozeč voz. Kolo jej je šlo čez prsi in jo zmečkalo. Revico so prepeljali takoj v bolnišnico, a je že izdihnila, preden so jej mogli pomagati.

Prav tako je prišel pod voz tudi pol-drugoletni Ivan Marinković, čigar starši stanujejo na trgu della Valle št. 2. Težko ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

V Tržaškem tehničnem zavodu je padel 27letni delavec Jurij Danič iz višine 6 metrov in si razbil črepljo. Prepeljali so ga nemudoma v bolnišnico, kjer je pa kmalu nato umrl.

V bolnišnici je umrla pol-drugoletna Jolanda Zerquodnichova na opeklinah, ki jih je zadobila, ko je prevrnila po sebi posodo vrele juhe.

Nepričakovana smrt. Nikoleta Bartoletti, stara 42 let, blagajničarka v neki mesnici, je šla po noči domov in jo je na ulici zadela kap v ul. Fonderia. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je pa kmalu nato umrla.

Tatvine. Ivana Milič, stara 17 let, iz Zadra, stanujoča v ulici Crosada št. 9, je bila aretirana v ul. S. Rocco na zahtevo nekega Matija Vatrova, stanujočega v zagati Pancogole št. 14, češ, da mu je ukradla srebrno uro in verižico, vredno 40 K.

— Jakobu Košuti je ukradel nekdo v neki gostilni pri Sv. Jakobu rog, vreden 45 K, ki ga je polčil na neki stol v gostilni.

— Avgustu Clementiju je neznan tat ukradel v tramvaju denarnico s 150 K.

Slovensko gledališče v Trstu.

Včeraj smo priobčili repertoar našega gledališča in upamo, da nam pritrli vsak, da so novitete srečno izbrane in da prekaša program intendantne naše najsmelejše nade. Veliki napredek na kulturnem polju pa zahteva tudi žrtev s strani občinstva. Vodstvo gledališča si je v svesti, da je storilo vse, da se dvigne slovensko gledališče v Trstu; na občinstvu pa je, da dokaže za dejanjem, da mu je pri srcu ta napredek na kulturnem polju, da dokaže s številnim aboniranjem, da ljubi svoje gledališče.

Poleg drame in operete se bo stalno gnila tudi opera in p. n. abonente dobe vse najavljene opere in operete v abonementu.

Prijave za abonement sprejema režiser g. Dragutinović.

Vkljub opernim predstavam se ni dvignila cena abonementu, vsled česar pričakuje gledališko vodstvo z vso gotovostjo,

da ne ostanejo samo vsi laniški abonenti zvesti gledališču, temveč, da se njihovo število letos še znatno poveča.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Danes zvečer ob sedmih v društvenih prostorih seja vaditeljskega zbora. Pridite člani in članice.

Na zdar!

Načelnik.

Tel. društvo „Sokol“ v Barkovljah. Sklicujem za danes, 19. septembra, ob 8-30 zvečer, sejo stavbnega odseka. Vrh se v zgornji dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah. Na zdar!

Predsednik stavb. odseka.

„Trgovsko izobraževalno društvo“, ul. Sv. Frančiška št. 2, I., otvori v nedeljo, dne 21. t. m., plesno sezono. Plesne vaje se bodo vršile vsako nedeljo dopoldne od 10 do 12, popoldne pa od 6 do 10.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu naznanja, da se bodo vršili odslej redni sestanki vsako sredo ob pol devetih zvečer v zgornjih prostorih restavracije „Balkan“. Prihodnji sestanek se bo vršil dne 24. t. m.

„Ruski kružok“ ima danes, v petek, ob 7-30 zvečer, odborovo sejo v Slovenski čitalnici.

Tržaški planinci se sestanejo danes, v petek, v planinskem kotu v gostilni „Pri treh kronah“, ulica Piccolomini.

DAROV.

— V počestitev spomina uzornega mladeniča Karla Ulčakarja daruje g. Vekoslav Grebenc 10 K za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Mesto venca milemu pokojniku, gospa Ljudmila Krstić roj. Kružič-Kliška v isti namen 20 K. Te dve svoti hrani uredništvo. Nadalje so darovali v isti namen in za isto podružnico g. Anton Kalister K 10, gosp. Ivan Košmerlj 5 K, rodbina g. I. Prumk 4 K.

— Pri razdelitvi nagrad za „primorsko prvenstvo“, dne 14. t. m. je nabral primorski prvak g. Zorko Šiško, med člani kolesarskega društva „Balkan“ K 3-20 za CMD. — Denar hrani g. Kranjc v kavarni „Minerva“.

Nar. delavska organizacija.

Zaradi slavnosti šestletnice N. D. O. se je obrnil deželni odbor NDO na razna pevska društva, ki pa do danes niso dala še nobenega odgovora. Ker je stvar nujna prosimo slavna društva, da bi se takoj prijavila, kje šestletnica obstoja koristne organizacije slovenskega delavstva pač zahteva splošnega uvaževanja od strani vseh tržaških Slovencev, zlasti pa od strani narodnih društev.

Slovenski delavci! Slovenci! V nedeljo bo praznovala „Narodna delavska organizacija“ šestletnico svojega obstoja. Ob tej priliki priredi NDO veliko narodno veselico na vrtu gostilne „Jadran“ pri Sv. Jakobu. Spored: govor, godba, petje, ples itd.

Ker je čist dobiček namenjen v kulturne in podporne svrhe slovenskega delavstva, pričakujemo, da se slavno občinstvo udeleži veselice v velikem številu.

Delavci trž. tehn. zavoda pri Sv. Andreju so vabljani, da pridejo v velikem številu na društven shod, ki bo jutri, ob 7 zvečer v društvenem prostoru NDO pri Sv. Jakobu. Na shod vabimo vse slovenske delavce omenjenega zavoda, posebno pa kvalificirane, mehanike itd.

Skupina delavcev v plavžih. Jutri, v soboto, ob 7 zvečer shod za delavce iz plavžev, in sicer v „Gospodarskem društvu“ v Štednju.

„Zveza jugoslovanskih pekarskih pomočnikov“ sklicuje za nedeljo, ob 9-30 dopoldne društven shod z dnevnim redom: „Posredovalnica dela in zadeve organizacije“.

Vesti iz Goriške.

Iz Nabežine. Dne 14. t. m. imela se je vršiti tombola in ples prireditelj „Javne ljudske knjižnice“ v Nabežini; vsled neugodnega vremena je tombola in ples odneseno da nedeljo dne 21. t. m. — K mnogobitni udeležbi vabi odbor.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritišče.

Dražba, ki se bo vršila jutri, v soboto, dne 20. t. m., od 9—12 predpoldne:

Chiffonniers, umivalniki, nočne omarice, omare s 4 in 6 predali, miza, stolice, silke, mizice, postelje, ameriška pisalna miza, blagajna, „National“-knjižnica, dolga klop, avtomatni igralni stroji, divan, naslonjači in toaletne potrebščine.

Od 3—6 popoldne:

Trgovske knjige, papir, zaviti, cigaretni ovočki, svinčniki, držala, knjižnice, črnilo, šolske torbe, peresa, razglednice, podobice, slovenske slovnice „Hošek“.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat

KAREL ULČAKAR

v 18. letu svoje starosti danes zjutraj previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki se prenese iz hiše žalosti, Via S. Anastasio št. 10, I. n., na tukajšnje pokopališče v rodbinsko rakev, v soboto, dne 20. t. m., ob 9 $\frac{1}{2}$ dopoldne.

TRST, dne 18. septembra 1913.

Samo
Joško
Sergij
Mitija
bratje

Josip Ulčakar
ravnatelj Tržaške posojilnice in hranilnice itd.

Josipina Ulčakar
mati.

Nataša
Orjela
Vida
Dragica
Zdenka
Lenka
sestre

Novo pogrebno podjetje v Trstu.

ZAHVALA.

Sveta dolžnost nas veže najiskreneje zahvaliti se za sijajno spremstvo ob pogrebu naše ljubljene sestre, sva-kinje, oziroma tete gospe

KAROLINE ud. IPAVEC

posestnice in gostilničarke v Sv. Križu.

Posebno zahvalo dolgujemo prečastiti duhovščini, vrlim pevcem in vsem domačim in zunanjim udeležencem, ki so spremili blago pokojnico v nepričakovano impozantnem številu k zadnjemu počitku.

SV. KRIŽU pri TRSTU, 18. septembra 1913.

Žalujoči ostali.

Mlin „SOFIA“ Novisad Ogrsko (Banovina)

parni mlin preurejen in perfekcioniran po zahtevah najmoderneje tehnike.

Dnevna produkcija 25 vagonov.

Ta mlin izdeluje najboljše vrste moke svotovno znanega žita iz Banovine.

Glavno zastopstvo in zaloga za Trst, Istro, Furlanijo in Dalmacijo

LENTIĆ & Co. Trst, ul. Felice Venezian št. 5. Telefon 26-42.

Akademični slikar

Josip Vučetić

podučuje risanje in slikarstvo v svojem atelierju v Trstu, ulica Belpoggio 3a. (Hiša nova).

ZAMENA.

Sode 50-500 litrov od žganja in tudi nove; dve lahki polkriti kočiji in breg za 8 oseb proda, oziroma zamenja za brinje

J. OVEK v Kamniku (KRANJSKO).

80.000 UR

Ker sem prevzel veliko množino ur, sem v stanu ponuditi elegantno Remontoir uro (na s'dro) iz double zlata za K 280. Ista teče 36 ur in je električnim potom s zlatom prevlečena. Jamstvo za 4 leta. 1 komad K 280, 2 kom. K 5-20, 3 kom. K 780.

— Eksportna tvrdka —

H. Spingarn, Krakovo 169.

NB. Dovolj se menjava ali pa se vrne denar.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik na notranje (splošne) bolezni 1-3 in 2-3 in specializist za kožne in vodne (splošne) bolezni: 11%—1 in 7-7%.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economio št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega koli blaga iz mitnic, dostavlja na dom. POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spljeto.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Iz Gorice. O višjem policijskem komisarju dr. Casapiccola nismo čitali v tujkah. Slovenci so imeli v tujkah do 7. septembra 1913. Mož je v Gorici že več let. Avanziral je tačas, in na slovenski strani se je molčalo o njem. Ali prišel je imenovan usodepolni dan in Casapiccola premišljuje sedaj, kako je bilo lepo, dokler si je varoval mir na slovenski strani. Sedaj je v Gorici glede njega le ena želja, že večkrat izražena po 7. septembru. — Redarji v Gorici so po večini Slovenci. Tako želimo, da ostane tudi v bodoče. Zakaj to zahtevamo, že vedo na prizadetih mestih.

Marljiva podružnica družbe sv. C. in M. Podružnica v Vrtojbi pri Gorici je dala v času od 1. septembra 19 K do 1. septembra 1913. v šolske namene K 577 40; družba je dobila K 527 40, 50 K pa Šolski Dom v Gorici. To je res marljivo delovanje podružnice v goriški slovenski vasi. Tako marljivo naj delujejo vse podružnice!

V Ločniku pri Gorici je slovenska šola, ki je tri v peti zagrizenim Lahonom. Koliko so se že trudili, da bi odpravili slovensko šolo iz Ločnika, pa se ne da in se tudi ne sme odpraviti. Dolžnost goriških Slovencev je, da čuvajo nad to šolo, da se nikdar ne uresniči laška želja!

Letos so laški voditelji v Ločniku zopet pridno lovili slovenske otroke v laško šolo, nad slovensko pa so se znesli s tem, da so potrgali z nje črke slovenskega napisu. To je najnovejši kulturni čin Lahov na Goriškem.

Akad. ferijalno društvo „Adrija“ v Gorici bo imelo 24. t. m. svoj izredni občni zbor, redni občni zbor pa se bo vršil dne 30. t. m. „pri jelenju“.

Drugo leto pridejo v Gorico Italijanski visokoolci so določili v Zadru Gorico za prihodnjo skupščino svoje zveze. Kakor znano, so bile v Zadru demonstracije, ki so jih povzročili italijanski visokoolci, ki so napadli Hrvate, katere so izživali. Če res pridejo v Gorico, tudi tu ni pričakovati drugega, nego izživanje in pride lahko do izgredov; glede na obstoječe razmere v Gorici, ko so Italijani pod vodstvom liberalne klike tako sovražni Slovence, ne bodo mogle oblasti drugače, nego prepovedati skupščino Italijanskih visokoolcev v Gorici.

Podružnica NDO v Ajdovščini sklicuje javen ljudski shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. t. m. ob 4 pop. v prostorih gostilne gosp. Bratine v Ajdovščini. Dnevni red: 1. Razmere v ajdovški predilnici. 2. Raznoterosti.

Na shodu bodo govorili: drž. in dež. poslanec dr. Otakar Rybář, dr. Vekoslav Klsovec, nadučitelj Vinko Engelmann.

Delavci in delavke! Slovenski rojaki! Udeležite se v velikanskem številu tega važnega shoda!

Delavci v Volčjadrugi, ki se mislijo organizirati v „Narodni delavski organizaciji“, naj blagovolijo priti v nedeljo, dne 21. t. m. ob 3 popoldne v gostilno „Kodermač“ kamor pride predsednik goriške podružnice NDO tov. Perko, da se pogovori o ustanovitvi podružnice NDO za Volčjodrugo in o sklicu javnega shoda. Stvar je važna, zato upamo, da se delavstvo Volčjedrage odzove našemu vabilu.

Vesti iz Istre.

Iz Štrmarja (Žavljje). Radi nepredvidljivih zaprek mora slavnost, ki jo je namestila prireditelj bralno pevsko društvo „Obmejna straža“ v Žavljah dne 21. t. m., t. j. prihodnjo nedeljo, odpasti in je prenešana na prihodnje leto!

Toliko v uvaževanje bratskim društvom s prošnjo, na nam vsa ona, ki so obljubila svoje sodelovanje, ostanejo prijazna tudi za prihodnje tako.

Škandalozne jezikovne razmere na davčnem uradu v Kopru.

Nekega dne sem bil v uradu slovenske občine, kjer sem zapazil dva razgleda davčnega urada sledeče vsebine, napisane z roko. Torej niso bile pogreške pisalnega stroja.

Razgleda se glasita:

I. St. Zupanstvo

V

Posiljejo ze prilozeni oglasi v vabilom da iste vroci ter verne semkaj vrocinico redno podpisano od posamesnik strank

Navzoci oglas naj pcom uradne deske objavi in pokoncani drabi vrne z dostavico tukajsnje c. k. davkarja

II. St.

Posljev se pilozene Oglasi v obcino Isto takoj vroci in semkaj vrniti uradno podpisano od dolznikof.

Vpoklicane osebe naj vzamejo to na znanje.

Ali hocete se kaj vec?

„Tisti“.

Druge slovenske dežele.

„Gledališko društvo“ na Jesenicah otvori prihodnjo sezono v nedeljo dne 21. t. m. ob pol osmih zvečer v dvorani pri „Jelenju“ na Savi. Uprizori se „Angelo“, tiran padovanski, drama v treh dejanjih (4 slike), spisal V. Hugo. Dejanje se vrši v Padovi l. 1549, ko je bil v Benetkah, ki so

takrat vladale nad Padovo, dož Francšek Donato, krut in nelzprosen vladar svojim podložnikom.

Priporočila se slavnemu občinstvu trgovina jestvin Vekoslav Plesničarja ulica Giulia štev. 29. Postrežba točna in solidna.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Manjše tiskane besede enkrat več. Najmanjša priložnica 50 vin. Plača se takoj in sicer na oddetku.

Sprejemem 2-3 dijake na zdravo in zračno stanovanje s hrano. 15 minut oddaljeno od trgovske slovenske šole. Lep razgled. Naslov pove Inzerat odd. Edinosti 2078

Biljard dober se prodaja pod ceno radi pomankanja prst ra v kavarni pri Trstu. — Ponudbe pod „Biljard“, glavna pošta. Trst. 2081

Lovske puške prodajo se. Redka prilika. JERZ Trst, Via del Omo 2082

Male hišice in razna zemljišča na prodaj v bližini mesta pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jakob Stanek Godina — Trst, Vrdela. Via dello Scoglio 174, Telefon 18-78. (2079)

Krojaškega pomočnika sprejemem : takoj. 2075

Odda se malo stanovanje v Rojanu. Pojasnila v ul. Geppa 16, žepnjarna. (2076)

Učenca se sprejme takoj v trgovino jestvin. Naslov pove Inzeratni oddetek Edinosti pod števil. 2077. 2077

Mladenič več slovenskega in nemškega jezika išče službe. Prijazne ponudbe pod „Praktikant“, pošto ležeče — Opčine 2071

Sode belega in črnega vina prodaja Nicolò Devin v svoji kleti v Kopru in v Izoli pri javni tehnični. 2010

Prazna soba s porabo kuhinje in meblirana soba se odda takoj. Via Commerciale 9, pritrilje. 2100

Mlekarna z veliko raspečavo piva, vina, masla in drugo se prodaja radi odpotovanja za K 400—. Pojasnila: Kolaršič, Kavarna Corso 9-11 in 3-6. 2117

Proda se v ulici Giulia 23 (v zalogi olja G. Biaggini) črni sladkor avana po 96 vinarjev kg. jedilno cije po 88 vin. liter. 1994

Odda se takoj meblirana soba v ulici Giovanni Boccaccio 16, I. nad. 2084

Sodi. Na prodaj so fini, elegantno izdelani vinski sodi iz hrasta. Velika množina. Pojasnila daje „Hranilnica“ v Trnovem (Notranjsko). (2047)

Trgovsko izobraževal. društvo v Trstu ul. S. Francesco 2, I. n., išče moča za pobiranje listov pri plečnih vajah ob nedeljah. 2063

NAZNANILO.

Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinejše vrste moke. Prepečenci, slaščice, mrzle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča ALOJZIJ GULJ, (prej na trgu Caserma).

Preselitev trgovine!

Naznanjam slavnemu občinstvu in cenjenim odjemalcem v mestu in in deželi, da sem preselil svojo trgovino jestvin iz ulice Petronio v ulico Media štev. 8 in se priporočam uljudno za nadaljni obisk. — Z odličnim spoštovanjem J. POČKAJ.

„Ivan Žnidarčič“ trgovina jestvin in kolonijalnega blaga TRST, ulica Belvedere št. 17.

P. N. Tem potom Vam uljudno naznanjam, da preselim svojo zgoraj navedeno trgovino jestvin in kolonijalnega blaga, ki obstoji že dolgo let v ulici Belvedere št. 17, z dnem 18. septembra t. l.

v isto ulico št. 19.

Trgovina bo vsa prenovljena in vedno dobro oskrbljena z blagom prve vrste. — Priporočujoča se za obilen obisk, kakor do sedaj, se beležim z odličnim spoštovanjem

Vekoslava ud. Žnidarčič.

Artistični fotografični zavod

Ezio de Rota - Trst

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarne Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specialiteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 jutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnemu si hodi v času.

IVO KROŠEL, Trst, ul. delle Poste 5.

(naslednik M. SALARINI)

„Alla città di Londra“
Velika zaloga izgotovljenih oblek
navadne in najfinejše, za gospode in dečke. Zimske obleke, površniki in suknje. Moderna avtorizovana lastna krojačnica izvršuje eleganten in moderen kroj po nizkih cenah.

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
(nasproti cerkve sv. Antona novega)

Bogat izbor
ur, verižice, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnice itd.
Konkurenčne cene.

Trgovina jestvin in delikates

CELESTE FURLANI

Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirske Bistrice ter iz drugih sunanjih tovarn. Vino in likerji v steklenicah. Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i. dr. HINKO BRAUNIČAR, vodja trgovine.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

trgovino jestvin

Antonija Mihelič

v Trstu, ul. Rojan št. 8

FRAN SLUGA.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žilinskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt, stavbo in umetno ključavničarstvo
IVAN REBEK
Celje, Poljska ulica 14
priporoča svoje tehtnice. Ceniki na razpolago brezplačno in franco.

Denarja ni,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošljite za pojasnilo v pismu pet znakov po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na:

Josip Batič.

Ilirska Bistrica — KRANJSKO.

„NADOMESTILO“

KAVA **KAVA**

„PERL“

naravno pečeni čisti bob s finim okusom in jako izdaten v uporabi Kron 1-96 kilogram.

Poštno pošiljke 5 kilogramov po povzetju franco v vsej Avstro — Ogrski.

The Caffee Sur Export

Trst I/233.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9-1 in od 3-6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5 II.

IVAN PARENZAN:

mesnica.

Dnevno sveže meso, dovž z železnico. Razpošiljanje na dom po konkurenčnih cenah. — Priporočila se za obilen obisk.
Rojan, S. Marcora 1.

Anton Mahne, trgovec

Priporočila sl. občinstvu

svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga
Trst, ulica dell'Istria št. 4

s podružnico na Greti v hiši gosp. Gombača in Erluge št. 275. Vsakovrstna vina in likerji v steklenicah. Blago vedno sveže. Postrežba na dom. Prodaja na drobno in na debelo.

Alojzij Boik

Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Fran Malis

diplomiran krojač na učnem zavodu za prirezavanje, dovoljenem od c. kr. nižavstr. nam.

TRST, ulica Tor S. Piero 4.

Krojačnica in zaloga suknja.

Obleke po zmernih cenah.

Vzorna in solidna izvršitev.

Umetno - fotografični

Trst, ulica ateljè Trst, ulica

Rivo št. 42 Rivo št. 42

(pritrilje) -- pri Sv. Jakobu -- (pritrilje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanske plošče za vsakovrstne spomnilke itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi sunej mesta

ODVETNIŠKA PISARNA

DR FERDINANDA ČERNETA

se je preselila

v ulico Caserma štev. 13, I. nadstr.